S PETROM KOSTELANSKÝM sme sa rozprávali o tom, čo sa stalo pod Dhaulágirí (8167 m)

Nikto by tam lavínu nečakal...

Z tohto „vyšúchaného minisvahu“ spadla osudová lavína. Pod nohami človeka vľavo vidíte vrch spoločenského stanu, z ktorého sa k životu prekopalo osem ľudí.
FOTO PETER KOSTELANSKÝ

Mohutné rozmery Dhaulágirí. V krúžku sú stany C1 a tam, kde sa hrebeň začína lámať zľava dohora, stál C2. Úplne hore vidieť veľký serak (previsnutý ľadovec), za ním v pravej časti je skrytý vrchol.
FOTO PETER KOSTELANSKÝ

Začiatkom septembra do Nepálu odletelo deväť Slovákov a jeden Moravák na skialpinisticko-horolezeckú expedíciu Dhaulágirí 2014. Považujeme ju za slovenskú výpravu s českou účasťou, ale na tejto formalite nezáleží. Hlavné je to, že si pri ceste pod horu, pri živote v základnom tábore a aj pri vynášakach ku svojím snom zapasovali a robili to, čo bolo potrebné pre úspešný priebeh výstupu a pre pokus o prvé kompletné zlyžovanie z vrcholu. Nikto z nich však nemohol tušiť, ako sa celý príbeh skončí. Pre dvoch z nich smrteľne, pre ôsmich s obrovským šťastím.

Na úvod doprial osud všetkým desiatim členom expedície zriedkavý zážitok v tom pozitívnom zmysle. **„Mali sme výhodu, že Pasang Dawa Sherpa, majiteľ agentúry Sherpa Adventure Travels, sa už veľa rokov poznal s Jánom Matlákom,“** začal náš rozhovor Peter Kostelanský. **„V čase, keď sme v Nepále vybavovali potrebné formality, prišiel do Káthmandu z Indie náš veľvyslanec Žigmund Bertók, pod ktorého pôsobnosť patrí aj Nepál. Pasangovi slávnostne udelil poverovacie listiny pre honorárneho konzula Slovenska v Nepále. Pozvali nás na recepciu spojenú s touto udalosťou a s Jánom Matlákom, ktorý bol veľmi dobrým spevákom s hlasom ako zvon, sme tam zaspievali okrem našej štátnej hymny niekoľko slovenských ľudových piesní a aj Janovu obľúbenú poľskú Góralu, ci czy nie zal. Nepálcom sa páčila naša bezprostrednosť a aj náš ambasádor povedal, že dobre reprezentujeme Slovensko.“**

● ● ●

Okrem tejto skupiny neskúšala teraz na jeseň výstup zo severovýchodu na Dhaulágirí (8167 m) žiadna iná expedícia. Pretože členovia výpravy sa rozhodli pre síce expedičný výstup, ale bez použitia prídavného kyslíka a bez pomoci výškových nosičov, všetko na hore si museli poctivo „odmakať“ sami. Neexistovalo žiadne taktizovanie, že „však počkáme, niekto to zafixuje a vyššie prešliape stopu“. Peter Kostelanský to komentuje: **„Teraz už ľudia veľmi špekulujú, každý by rád po cudzích fixoch vybehol až na vrchol. Aj partia Čechov, ktorá mala ísť pôvodne s nami, sa napokon presunula pod Manaslu s tým, že tam bude asi 15 expedícií, a preto bude pre nich ľahšie vyjsť až hore. Nikomu sa už nechce na kopec liezť, skoro každý sa tam chce len dostať.“**

Zo základného tábora (BC – z angl. Base Camp) do C1 to bolo deväť kilometrov s prevýšením okolo tisíc metrov. Preto zriadili predsunutú bázu (ABC

SPOD SNEHU S „TORPÉDOM“

Horolezcom pomohlo to, že okolo spoločenského stanu neodhadzovali sneh tak, ako to museli robiť okolo malých stanov, v ktorých nocovali. Keď sa začal tlačiť na steny, zapreli sa do nich z vnútornej strany a masu snehu von týmto tlakom spevňovali. Po páde lavíny preto stan zostal na pôvodnom mieste, hoci sneh jeho vrchnú časť stlačil a zdeformoval. Dôležité tiež bolo, že nikto z nich sa vážnejšie nezranil a nezačal robiť paniku. V závere prehrabávania sa dohora dvaja, ktorí boli najbližšie pri prerážanom otvore, zobrali tretieho sa štíhlejšou postavou a pretlačili ho von ako „torpédo“ – inak by sa masa nad nimi mohla zrútiť naspäť. Doktor výpravy, ktorý bol tým „torpédom“, sa zhora naklonil a vyťahoval ďalších. Dym z koberca, zapáleného od plynového ohrievača, okamžite vyfučal von aj s vydýchaným teplým vzduchom – všetkým dnu sa uľavilo.